

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1 Titlul prezentului act normativ

HOTĂRÂRE
pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 403/2017 privind aprobarea Programului de granturi pentru cercetare-dezvoltare și inovare "Grantul pentru tineri cercetători REGELE CAROL I"

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii prezentului act normativ

2.1 Sursa prezentului act normativ

Proiectul de act normativ este inițiat de Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, al art. 29 coroborat cu art. 41 lit. c) din Ordonanța Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare, precum și al art. 6, alin. (1), lit. a), pct. 3, 4 și 5, lit. i)-l) și lit. n) din Hotărârea Guvernului nr. 371 din 29 martie 2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării.

2.2 Descrierea situației actuale

În anul 2017, Guvernul României a adoptat Hotărârea Guvernului nr. 403/2017 privind aprobarea Programului de granturi pentru cercetare-dezvoltare și inovare "Grantul pentru tineri cercetători REGELE CAROL I" care are drept obiective generale valorizarea investiției naționale în educație prin atragerea de studenți de înaltă performanță către cariere profesionale în domeniul cercetării, dezvoltarea în țara noastră a unei generații de cercetători, cu viitoare performanțe confirmate la nivel internațional, în vederea susținerii procesului de creștere a competitivității în economie și creșterea vizibilității unităților și instituțiilor de cercetare-dezvoltare și inovare din România.

În anul 2019, Guvernul a adoptat Hotărârea nr. 221/2019 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 403/2017 privind aprobarea Programului de granturi pentru cercetare-dezvoltare și inovare "Grantul pentru tineri cercetători REGELE CAROL I" prin care a actualizat valoarea granturilor și a încercat flexibilizarea programului.

În ciuda demersurilor de operaționalizare a Programului, acesta nu a fost niciodată implementat, în mare parte din cauza condițiilor restrictive, a cuantumurilor financiare ale granturilor acordate neacoperitoare față de obligațiile impuse și oferta existentă în piață, a procedurii și a termenelor neclare privind depunerea cererilor. Spre exemplu, prevederile art. 6, alin. (1) din HG prevăd că *"Aplicantul eligibil din lista prevăzută la art. 3 alin. (2) depune o cerere de acordare a Grantului REGELE CAROL I la instituția de învățământ superior acreditată din România la care se înmatriculează până la data-limită de 1 august din anul absolvirii cu diplomă de bacalaureat a cursurilor liceale."* Ori, candidatul la o instituție de învățământ superior, chiar cu locul confirmat, nu este înmatriculat decât la data de 1 octombrie. Din acest motiv, multe instituții de învățământ

superior respingeau ca inadmisibile cererile candidaților.

O altă problemă a Programului este aceea că nu prevedea posibilitatea ca studentul să-și aleagă un mentor care să-l coordoneze pe durata cercetării, asigurând rigorile procesului de cercetare, precum și finalitatea demersului.

De asemenea, s-a constatat că HG nu prevedea termenul până la care instituția de învățământ superior transmite Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării cererile de acordare a Grantului REGELE CAROL I și solicitarea de finanțare, creându-se o tergiversare nejustificată a întregului proces.

Totodată, se constată că art. 7, alin. (2) din HG nu prevede un termen limită de încheiere a contractelor de finanțare între beneficiari și unitățile de învățământ superior, generând, deopotrivă, tergiversări nejustificate ale procesului.

Nu în ultimul rând, din cauza inflației și a creșterii generale a prețurilor, se impune ajustarea valorii granturilor, astfel încât ele să răspundă nevoilor de cercetare ale tinerilor.

Potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 42/2021 pentru acordarea încrederii Guvernului, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1122 din 25 noiembrie 2021. Formă aplicabilă la zi, 24 august 2022, Guvernul României și-a asumat următoarele obiective:

”- Creșterea valorii și eficienței finanțării pentru cercetare și inovare și atingerea țintei de 2% din PIB până în 2024 (1% finanțare publică + 1% finanțare privată) cu asigurarea unei distribuții bugetare echilibrate, destinate susținerii cu prioritate a cercetării aplicative și inovării, dar și a cercetării fundamentale și de frontieră, cu accent pe domeniile de specializare inteligentă/cu potențial de creștere;

- Planificarea bugetară multianuală efectivă pentru a asigura convergența cu celelalte țări ale UE și cu planificarea cadrului financiar multianual (MFF - Multiannual Financial Framework) într-o manieră adaptată noilor provocări. Un sistem de finanțare care să ofere un "leverage" între avantajele sistemelor "top-down" și "bottom-up" va permite atât stabilitatea, cât și predicția bugetară cu rol în atragerea de capital privat și stabilizarea de resurse umane, precum și dezvoltarea de proiecte fanion de anvergură;

- Atragerea/formarea de resurse umane înalt calificate și de investiții în infrastructura de cercetare din INCD-uri și universități, în vederea creșterii performanței instituționale și a capacității de absorbție a fondurilor europene și, în mod special, a celor din Programul Cadru de Cercetare și Inovare al UE, Orizont Europa și prin parteneriatele europene CDI. În acest fel se urmărește recuperarea decalajelor pe care România le înregistrează față de media UE și față de țările din regiune;

- Stimularea excelenței în cercetare prin programe adecvate și bazate pe competiție pentru sprijinirea unor cercetători/grupuri de cercetare de excelență, similare cu programele ERC; Elaborarea unui program adecvat de sprijinire a unor cercetători/grupuri de cercetare de excelență, similar cu programele ERC pe bază de competiție.”

De asemenea, programul de Guvernare prevede și ”realizarea "Programului național Tinerii cercetători" pentru susținerea grupurilor de cercetare în curs de formare în jurul unuia sau mai multor tineri cercetători, pe o durată de circa 4 ani, care să le permită membrilor echipei să atingă standarde competitive în materie de indicatori de cercetare și să îi plaseze ideal pentru a intra în alte competiții naționale și internaționale de proiecte de cercetare, realizate împreună și cu mediul privat.”

2.3 Schimbări preconizate

Proiectul de hotărâre asigură, pe de-o parte, o flexibilizare și o claritate a procesului de acordare a Grantului "REGELE CAROL I", făcându-l operațional complet, iar, pe de altă parte, asigură actualizarea valorii granturilor, astfel încât acestea să devină atractive pentru studenți. Valoarea actualizată a Grantului este necesară din cauza inflației și a creșterii generale a prețurilor precum și datorită obligației corelative ca beneficiarul să se angajeze, pe o durată de minimum 4 ani, într-un institut sau organizație de cercetare-dezvoltare din România, astfel cum sunt definite de OG nr. 57/2002.

Proiectul de HG își propune majorarea valorii granturilor astfel:

a: Pentru laureații la olimpiade internaționale se acordă suma de :

- 6.000 euro pe an pentru medalia de aur/ premiul I, de la 4.000 euro actual;
- 5.500 euro pe an pentru medalie de argint/premiul II, de la 3.500 euro actual;
- 4.000 euro pe an pentru medalie de bronz/premiul III, de la 3000 euro actual;
- 3.500 euro pentru mențiuni, de la 2.500 euro actual;

b: Pentru laureații la olimpiade naționale se acordă suma de:

- 4.000 euro pe an pentru medalie de aur/premiul I, de la 3.000 euro actual;
- 3.500 euro pe an pentru medalie de argint/premiul II, de la 2.500 euro actual;
- 3.000 euro pe an pentru medalie de bronz/premiul III, de la 2.000 euro actual;
- 2.500 euro pentru mențiuni, de la 1.500 euro actual;

c: Pentru participarea la evenimente științifice internaționale și/sau pentru protecția drepturilor de proprietate intelectuală: 1.000 euro/an pentru fiecare participant la grant, de la 500 euro actual;

d: Pentru o echipă formată din cel puțin 2 studenți, din care minim unul olimpic, proveniți din una sau mai multe universități, pentru materiale, subansamble și subcontractări pentru realizarea unor demonstratoare tehnologice sau promovarea unor idei realizate în echipă, cu care aceasta se prezintă și se clasifică la concursuri internaționale de prestigiu: 5.000 euro pe echipă de 2/an, de la 3.500 de euro/pe echipă de 2/an, cu creșterea cuantumului în funcție de numărul studenților membri ai echipei formate.

Noul calendar anual al Programului de granturi pentru cercetare-dezvoltare și inovare "Grantul pentru tineri cercetători REGELE CAROL I" este următorul:

- **ultimele 4 luni ale anului bugetar** - MCID stabilește plafoanele și detalierea pe categorii de cheltuieli, noi granturi și granturi în continuare prevăzute pentru anul bugetar următor - art. 5 alin. (2) din PHG;
- **1 octombrie** - data limită la care se publică lista cu candidații eligibili pentru Grantul "REGELE CAROL I", cu încadrarea pe fiecare dintre categoriile prevăzute la alin. (1), art. 3 din HG, la propunerea Ministerului Educației și validată de Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării - art. 3, alin. (2) din PHG;
- **10 octombrie** - aplicantul eligibil din lista prevăzută la art. 3 alin. (2) depune o cerere de acordare a Grantului REGELE CAROL I la instituția de învățământ superior acreditată din România la care se înmatriculează;
- **17 octombrie** - instituția de învățământ superior transmite Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării cererile de acordare a Grantului REGELE CAROL I și solicitarea de finanțare - art. 6, alin. (1¹) din PHG,
- **1 noiembrie** - Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării încheie un contract-cadru multianual cu fiecare dintre instituțiile de învățământ superior acreditate din România la care au fost depuse cereri de către candidați - art. 6, alin. (2) din PHG;

- **15 noiembrie** - Instituțiile de învățământ superior acreditate din România care au înmatriculat studenții beneficiari ai Grantului REGELE CAROL I încheie cu fiecare student în parte, în baza contractului-cadru multianual încheiat cu Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, un contract de finanțare multianual, până la termenul de încetare a contractului asumat de părți - art. 7, alin. (2) din PHG.

Proiectul de HG oferă posibilitatea beneficiarilor grantului de a-și alege un mentor pe durata cercetării, care să asigure o coerență și o finalitate a procesului de cercetare.

Proiectul de act normativ asigură depunerea documentațiilor în format electronic și simplifică procedura de raportare a rezultatelor și monitorizare a impactului Programului.

2.4. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a Impactul socio-economic al prezentului act normativ

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Beneficiarii vizați de prezentul proiect sunt studenții înmatriculați la o instituție de învățământ superior acreditată din România, de stat sau privată, costurile fiind suportate din bugetul Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării.

Raportat la modificările cuantumurilor propuse, am simulat impactul financiar pentru un an bugetar, începând cu anul 2023, care se încadrează în limitele de buget aprobate de către Guvernul României, astfel:

Instrument	Nr beneficiari nr./an)	Costuri (lei/an) (aprox. 5 lei/1 euro)
6.000 euro pe an pentru medalia de aur/ premiul I internațional	20	120.000 euro 600.000 lei
5.500 euro pe an pentru medalie de argint/premiul II internațional	10	110.000 euro 550.000 lei

4.000 euro pe an pentru medalie de bronz/premiul III internațional	20	80.000 euro 400.000 lei
3.500 euro pentru mențiune internațional	20	70.000 euro 350.000 lei
4.000 euro pe an pentru medalie de aur/premiul I național	10	40.000 euro 200.000 lei
3.500 euro pe an pentru medalie de argint/premiul II național	10	35.000 euro 175.000 lei
3.000 euro pe an pentru medalie de bronz/premiul III național	10	30.000 euro 150.000 lei
2.500 euro pentru mențiune națională	10	25.000 euro 125.000 lei
Pentru participarea la evenimente științifice internaționale și/sau pentru protecția drepturilor de proprietate intelectuală: 1.000 euro/an pentru fiecare participant la grant	80	80.000 euro 400.000 lei
Pentru o echipă formată din cel puțin 2 studenți, provenind din una sau mai multe universități, pentru materiale, subansamble	20 de echipe	100.000 euro 500.000 lei

și subcontractări pentru realizarea unor demonstratoare tehnologice sau promovarea unor idei realizate în echipă, cu care aceasta se prezintă și se clasifică la concursuri internaționale de prestigiu: 5.000 euro pe echipă de 2/an		
TOTAL		690.000 euro 3.450.000 lei

3.2 Impactul social

Impactul social vizează în primul rând creșterea atractivității cercetării-dezvoltării în rândul studenților și participarea lor la evenimente de cercetare internaționale cu o componentă tehnico-științifică evidentă, în vederea educării abilităților de participare într-un proiect de CDI pentru a majora semnificativ șansele ca aceștia să urmeze o carieră în domeniul CDI la finalizarea studiilor.

În secundar, chiar dacă nu toți tinerii care vor fi sprijiniți financiar să participe la astfel de competiții vor alege pe termen lung să se integreze în sistemul național de cercetare-dezvoltare, există șanse ridicate să se obțină premisele unei dezvoltări mai rapide a inovării sociale în România, prin dezvoltarea unor mentalități de „inovatori” și oferirea unor instrumente științifice concrete studenților de a identifica soluții inovative utile pentru colectivitățile din care provin și pentru societate în ansamblul ei;

De asemenea, se urmărește deschiderea mai mare a studenților și a societății în ansamblu către dialogul cu comunitatea științifică, ca dimensiune esențială a Științei Deschise, politică sprijinită activ de instituțiile Uniunii Europene și de toate statele membre, inclusiv România (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d1768147-f17a-11ea-991b-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-152465380>).

3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Impactul este pozitiv, prin:

- posibilități suplimentare ale studenților de a-și alege cariera, prin stimularea financiară a componentei științifice extracurriculare (dreptul la o educație adecvată nivelului de dezvoltare al societății);
- implicarea tinerilor în activități complexe, ceea ce le conferă posibilitatea de a participa direct la crearea de noi soluții pentru respectarea tuturor celorlalte drepturi esențiale în cadrul unei societăți, inclusiv de ex. a dreptului la un mediu sănătos prin dezvoltarea, înțelegerea și utilizarea tehnologiilor curate.

3.4 Impactul macroeconomic

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Finanțarea unor burse de CDI poate ajuta sectorul economic să identifice tinere talente care, odată ce au patentat o anumită invenție sau au construit o anumită soluție tehnică, vor dori să-și dezvolte aptitudinile în cadrul industriei din domeniu. Astfel, se creează premisele ca aceste tinere talente să rămână în România pentru a putea dezvolta în continuare soluții tehnice și invenții similare cu cele construite, cu sprijinul susținerii financiare obținute.

Finanțarea granturilor va urmări principiul factorului de multiplicare, astfel încât rezultatul cercetării să se reîntoarcă în economia națională.

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor stat

Nu este cazul.

3.5 Impactul asupra mediului de afaceri - s-a solicitat testul IMM

Nu este cazul.

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Grantul REGELE CAROL I finanțează și proiecte legate de transformarea digitală, generând inovare și accelerarea digitalizării în România.

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

În contextul geopolitic actual, deschiderea către o educație complexă și către soluționarea pe termen lung a provocărilor societale prin știință asigură implicit și atingerea mai rapidă a obiectivelor de dezvoltare durabilă.

3.9 Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât
pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv
informații cu privire la cheltuieli și venituri*)**

- mil lei -

Indicatori	2022	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, în plus/minus, din care:	0					
a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit	0					
b) bugete locale: (i) impozit pe profit	0					
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	0					

(i) contribuții de asigurări						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, în plus/minus, din care:	0					
a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii	0					
b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii	0					
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii	0					
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat	0					
b) bugete locale	0					
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	0					
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	0					
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	0					
<p>4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:</p> <p>a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;</p> <p>b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.</p>						
4.8 Alte informații: Nu are impact bugetar, încadrându-ne în limitele maxime angajate de cheltuieli pentru anul 2023 și anii următori.						

Secțiunea a 5-a
Efectele prezentului act normativ asupra legislației în vigoare

5.1 Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor prezentului act normativ-acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții:

- Ordin al ministrului cercetării, inovării și digitalizării, adoptat în ultimele 4 luni ale anului, privind plafoanele și detalierea pe categorii de cheltuieli, noi granturi și granturi, pentru anul bugetar următor - art. 5, alin. (2) din PHG;
- Ordin al ministrului cercetării, inovării și digitalizării privind modelul cererii pentru acordarea Grantului REGELE CAROL I și, respectiv, al contractului-cadru multianual - art. 7, alin. (1) PHG;

5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Nu este cazul.

5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

Nu este cazul.

5.3.1 Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE

Nu este cazul.

5.3.2 Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE

Nu este cazul.

5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu este cazul.

5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Nu este cazul.

5.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării prezentului act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Nu este cazul.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate-

Nu este cazul.

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Nu este cazul.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul.

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Se solicită avizul Consiliului Legislativ;
- b) Se solicită avizul Consiliului Economic și Social;

6.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea
și implementarea prezentului act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire elaborarea prezentului act normativ:
Prezentul proiect de act normativ se supună procedurii de transparență decizională prevăzută de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.
7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării prezentului act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice
Nu e cazul.

Secțiunea a 8-a
Măsuri de implementare

8.1. Măsurile de punere în aplicare a prezentului act normativ
8.2. Alte informații

Față de cele prezentate, a fost promovată prezenta HOTĂRÂRE pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 403/2017 privind aprobarea Programului de granturi pentru cercetare-dezvoltare și inovare "Grantul pentru tineri cercetători REGELE CAROL I".

Inițiator:

MINISTRUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII

SEBASTIAN-IOAN BURDUJA

AVIZĂM FAVORABIL

MINISTRUL EDUCAȚIEI

LIGIA DECA

MINISTRUL FINANTELOR

ADRIAN CÂCIU

MINISTRUL JUSTIȚIEI

MARIAN - CĂTĂLIN PREDOIU